

Nr 4.

Av herr **Lindman**, *angående extra krigstidstillägg åt innehavare av vissa prästerliga tjänster och prästerliga emeritilöner.*

Till innevarande års lagtima riksdag framlade Kungl. Maj:t förslag till lag angående krigstidsunderstöd åt vissa präster, varjämte Kungl. Maj:t föreslog riksdagen att för krigstidstillägg och krigstidshjälp utgående till dessa präster för ecklesiastikåren 1917—1918 och 1918—1919 godkänna vissa allmänna grunder. Riksdagen biträdde Kungl. Maj:ts förslag i huvudsak. Sedan därefter jämväl kyrkomötet antagit nämnda lagförslag och godkänt berörda grunder, utfärdade Kungl. Maj:t den 30 augusti 1918 lag i ämnet.

De präster, som jämlikt denna lag kunna erhålla krigstidsunderstöd, äro de såväl ordinarie som extra ordinarie, vilka avlönas enligt lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910, samt dessutom innehavare av prästerliga emeritilöner. Grunderna, enligt vilka krigstidsunderstöd skall utgå, beslutas för ecklesiastikåren 1917—1918 och 1918—1919 av Konung, riksdag och kyrkomöte samt för tiden därefter av Konung, och riksdag. Utgående understöd bestrides dels av kyrkofonden och dels av samma medel som de ordinarie avlöningarna.

Jämlikt bestämmelserna i nämnda lag och de av riksdag och kyrkomöte antagna allmänna grunderna utfärdade Kungl. Maj:t nämnda den 30 augusti jämväl kungörelse dels angående krigstidsunderstöd under ecklesiastikåret 1918—1919 åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat samt åt vissa extra ordinarie präster och dels angående krigstidstillägg under ecklesiastikåret 1918—1919 åt innehavare av prästerliga emeritilöner. Enligt förstnämnda kungörelse utgår för ecklesiastikåret 1918—1919 till de i tjänst varande prästerna såväl krigstidstillägg som krigstidshjälp, det förra med 200 kronor och 30 % å de kontanta avlönings-

förmånerna, dock högst med 1,700 kr., således med något lägre belopp än till befattningshavare i statens tjänst. Till innehavare av prästerliga emeritilöner, vilka samtliga uppbära sådana löner med 1,500 kronor årligen, utgår för samma ecklesiastikår krigstidstillägg med 700 kronor, alltså efter samma grund som till f. d. befattningshavare i statens tjänst.

Avlöningsförmånerna till dessa grupper av präster utgå i sin helhet eller till största delen med bestämda kontanta belopp. Då de härigenom äro i lika hög grad som befattningshavare i statens tjänst berörda av den nuvarande svåra dyrtiden, hava de ansetts böra beredas ungefär samma hjälp som dessa mot de ekonomiska svårigheterna. Till den nu samman kallade urtima riksdagen har Kungl. Maj:t framlagt förslag angående ett extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt såväl befattningshavare i statens tjänst som f. d. dylika befattningshavare. Något förslag om extra krigstidstillägg åt de präster, som uppbära krigstidstillägg, har dock icke framlagts. Billigheten synes dock kräva, att jämväl dessa bliva delaktiga av sådant tillägg. Skulle för ett beslut härom endast erfordrats samstämmiga beslut av Konung och riksdag, torde väl även denna fråga av Kungl. Maj:t blivit underställd den urtima riksdagens prövning. Emellertid stadgas i berörda lag angående krigstidsunderstöd åt vissa präster, såsom förut nämnts, att för utgående av dylikt understöd under ecklesiastikåret 1918—1919 fordras även kyrkomötets bifall, och häri får väl sökas anledningen till att Kungl. Maj:t icke gjort någon framställning till riksdagen i ämnet. Då kyrkomöte redan hållits en gång under innevarande år för behandling av frågan om krigstidsunderstöd, har det väl ansetts förenat med vissa olägenheter att åter låta ett sådant möte sammanträda för detta enda ärendes skull. Då det emellertid får anses med rättvisa och billighet överensstämmande, att något extra krigstidstillägg tilldelas dessa präster för senare delen av ecklesiastikåret 1918—1919 för att i någon mån kompensera den under senaste tiden så väsentligt ökade dyrtiden, torde dessa olägenheter icke böra utgöra ett hinder härför. Ett åter sammanträdande kyrkomöte skulle behöva vara samlat endast en synnerligen kort tid för att fatta beslut i detta ämne. Visserligen finns icke något hinder för att även andra frågor kunna motionsvis framföras vid ett sådant möte, enär begreppet »urtima» kyrkomöte icke finnes, men man får väl förutsätta, att ledamöterna av ett sådant extra kyrkomöte icke skulle i ett så exceptionellt fall begagna sig av sin fria motionsrätt utan uteslutande ägna sig åt behandlingen av förslag om extra krigstidstillägg. Under dessa förhållanden synes det lämpligast, att riksdagen fattar beslut i förevarande ärende, i den förvissning att Kungl. Maj:t där-efter låter kyrkomötet yttra sig i frågan.

Beträffande detaljerna ifråga om ett sådant extra krigstidstillägg torde följande böra stadgas. I analogi med förslaget om extra krigstidstillägget åt befattningshavare i statens tjänst torde motsvarande understöd till det i tjänst varande prästerskapet, som erhåller krigstidstillägg för ecklesiastikåret 1918—1919, böra utgå för senare delen av detta år, d. v. s. för tiden den 1 november 1918—den 30 april 1919, med 30 % å de kontanta löneförmånerna, dock högst med 750 kronor. Till innehavare av prästerliga emeritilöner torde det extra krigstidstillägget böra utgå för samma tid med ett belopp av 250 kronor. De närmare bestämmelserna för detta extra krigstidstilläggs utgående torde böra meddelas av Kungl. Maj:t. Beträffande frågan varifrån de erforderliga medlen skola tagas, torde väl samma bestämmelser som stadgats för krigstidstillägget böra gälla även för det extra; möjligen bör dock tagas under övervägande, huruvida icke hela det extra krigstidstillägget bör bestridas ur kyrkofonden.

Med stöd av vad sålunda anförts, får jag hemställa,

att riksdagen måtte för sin del besluta, att åt de präster, som avses i lagen den 30 augusti 1918 angående krigstidsunderstöd åt präster i nyreglerade pastorat samt åt vissa extra ordinarie präster och innehavare av prästerliga emeritilöner, skall för senare hälften av ecklesiastikåret 1918—1919 utgå extra krigstidstillägg enligt ovan anförda grunder.

Stockholm den 4 november 1918.

Arvid Lindman.
